

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Din 6.—, polletno Din 12.—,
celoletno Din 24.—.

Poceni prodana avtonomija

Kakor smo pisali pred volitvami, tako se je tudi zgodilo. Klerikalci so svojo avtonomijo prodali, in še prav poceni.

Po volitvah so se klerikalci peljali v Zagreb, da bi tam skupno z Radićem skuhalih načrt za razrušenje države. Načrte so sicer sestavljali, ali naenkrat se je pokazalo, da ne more biti nič iz radićevsko-klerikalno-muslimanskih namer in klerikalci so se začeli po svoji stari navadi poceni ponujati. Ker je g. Pašić hotel skleniti zvezo z demokrati, so klerikalci izjavili, da podpro samoradikalno vladno in da začasno opuste svoje avtonomistične želje, če se jim v Sloveniji pusti nekaj več vpliva. O avtonomiji — so dejali klerikalci — pa naj se govori šele pozneje enkrat.

In res, Pašić je ponudbo z veseljem sprejel, da mu ni treba iti z demokrati, ki jih sovraži, ker ti njemu in njegovim tovarišem gledajo preveč na prste in ker so demokrati Jugoslovani, radikalci pa Velešrbi, ki bi radi napravili iz Jugoslavije veliko Srbijo. Klerikalci pa se istotako boje jugoslovanske struje in rajši puste moč Velešrbom, samo če v Sloveniji odpade znanje kaka drobtinica.

Slovenski volilci, ki so dali dr. Korošcu 21, Radiću 2 in Nemcem 1 mandat, imajo sedaj zaslužen plačilo za svojo velikanstvo neumnost, ki so jo zagrešili: Ne samo da je ostalo vse pri starem, temveč ostanejo vrhutega slovenski volilci še brez zastopstva v vladi. Zato bodo sedaj naše vojaške, davčne in vse druge pritožbe izromale v — koš.

Klerikalci so torej zopet enkrat prišli v položaj, da so morali pokazati svojo pravo barvo. Ali bo to odprlo ljudstvu oči? Uverjeni smo, da ni daleč dan, ko pride za Korošceve dan zasluženega plačila.

Kie so zapeljivci?

Načelo demokratske stranke je: za svobodo, bratstvo in enakost. Zato demokrati ne maramo ne Velike Srbije, ne Velike Hrvatske in ne Velike Slovenije, temveč edinstveno Jugoslavijo, kjer imajo vsa plemena in vsi sloji enake pravice in dolžnosti. Iz istega vzroka smo tudi proti inenjenju plemenskega sovraštva.

V velikem nasprotstvu smo demokrati z radikali ravno zaradi tega, ker ne maramo Velike Srbije, toda mi obsojamo s slepo mržnjo proti Srbom, ki je zlasti razširjena med našim preprostim ljudstvom.

Če takega preprostega človeka vprašam, zakaj se tako duši nad Srbi, ti začne pripovedovati naravnost neverjetne pravljice, a ne pove, kaj so ravno njemu in njegovim storili Srbi žalega. Prav je, če se tudi pri Srbih graja to, kar imajo slabega, toda krivica se jim ne sme delati. Tako slepo plemensko hujskanje je škodljivo za državo, ki zaradi tega ne more priti do pravega reda.

Nastane vprašanje: odkod pa je naš človek tak in kje izve za take pravljice? Kje tiči hudobni zapeljivec naroda? Odgovor ni težak, ker vemo iz lastne izkušnje, da je večina slovenskih farovžev gnezdo, v katerih se namesto ljubezni in strpljivosti kuha politično in plemensko sovraštvo. Ni več naša duhovščina taka, kakor je bila pred davnimi leti. Takrat je duhovnik učil v cerkvi le božjo besedo, navajal ljudi na poštenost in si ni upal skruniti božjega svetišča s posvetnimi političnimi zadevami. Danes duhovščina z redkimi izjemami budi med narodom v cerkvi in izven nje mržnjo proti političnim nasprotnikom in proti drugim plemenom v državi, zlasti Srbom, ker so ti pravoslavne vere.

Danes prihajajo iz semenišč po večini duhovniki, ki so bolj klerikalni agitatorji kakor božji namestniki. Nekateri med temi naravnost imenitno razumejo svoj posel; vsako priliko iztrabijo, da se kjerkoli prislino h kaki kmečki družbi in ji s hinavskoslaskimi besedami pihajo na dušo. Preprost človek, ves blažen, da »so ga nagovorili sam gospod v svoji lastni žegnani osebi«, gre slepo za mladim kaplanom kakor pišče za prosom.

Ne bomo naštevali, na koliko načinov znajo žegnani agitatorji panati nepoučenega človeka, rečemo le: tako zlorabljanje ljudske nepoučenosti in prav babjeverne zaverjenosti v duhovščino je podlo.

Duhovščina, vrni se k svojemu poklicu! Ne zbuajte mržnje, ne plemenske, ne strankarske! Dovolj je že sovraštva, dovolj podivjanja! Nikoli tako kakor sedaj bi bilo potrebno, da duhovščina blaži strasti in trebi med narodom hudo se razpasli alkoholizem, ki je čisto glavni vzrok vsakovrstnih zločinov. Tu bi lahko duhovščina, če misli pošteno, izkoristila svoj vpliv v blage svrhe. To nalogo vam nalaga cerkev, politiko pa pustite, ker je to čisto posvetna zadeva, na katero se bolj razumejo drugi posvetni ljudje, ki so se v tej stvari tudi več učili nego vi!

Danes se na deželi z lece skoro ne čuje več božja beseda in navajanje ljudi na

treznost. Zato se sedaj pri nas dogajajo na deželi nešteti poboji, umori, pretepi. Poleg tega se zmerja, zabavlja na žive in mrtve, obrekuje in pijančuje, da gledajo poštenjaki z obupom v našo bodočnost. Ali je to blagodejni odmev zmage duhovniške stranke?

Politični pregled

Po dolgih pogajanjih med posameznimi strankami smo dobili

ново samoradikalno vladno,

s katero pa nikakor ne moremo biti zadovoljni, ker ne vidimo v njej jamstva, da se bo resno in vestno delalo za blagor naroda. Vlada je sestavljena samo iz pristašev radikalne stranke, ki je znana kot nazadnjaška in ki je bila vedno samo ovira vsaki pravilni ureditvi gospodarskih, socijalnih in političnih razmer.

Kralj se je zelo trudil, da bi izgladil nesoglasja med radikali in demokrati. Demokrati so bili — četudi zelo neradi — pripravljeno stopiti v začasno koalicijo z radikali, da bi nemoteno mogli biti sprejeti najnujnejši zakoni. Pa trma radikalcev je tako velika, da do koalicije ni prišlo, ker so radikali bili le za tako koalicijo, v kateri bi oni sami v vsem odločevali. Take koalicije pa demokrati nočejo, ker ne marajo sprejeti na sebe odgovornosti za stvari, ki bi jih radikali počenjali v škodo vsega ljudstva.

Najgršo vlogo igrajo v Beogradu

naši klerikalci,

ki so že spravili slovensko ime ob vsak ugled. Včasih so v Beogradu imeli Slovence zelo radi. Odkar se je pa dr. Korošec s svojimi klerikalnimi poslanci zvezal z zagrebskim ljudskim zapeljivcem Radićem in se uklonil njegovi komandi, so dobili v Beogradu o Slovencih prav slabo mnenje in pravijo: Take elemente volijo Slovenci za svoje poslance! To napako bodo morali slovenski volilci pri prihodnjih volitvah temeljito popraviti, da dobimo Slovenci v jugoslovanskem svetu zopet naš stari dobri glas nazaj, ker s slabim glasom se ne pride daleč.

Klerikalci so veliki samo v spletkah. Na te se razumejo kot malokdo, ampak od zahrbtnih spletk se ne živi in varanje ljudstva se mora tudi enkrat maščevati. Oni so v pretekli krizi najbolj spletkarili in hujskali radikale proti demokratom. Zato so oni najbolj veseli samoradikalne vlade, katero bodo celo podpirali. Pa prišel bo čas, ko bodo klerikalci za vse svoje politične lumparije po zaslugi kaznovani.

V naši zunanji politiki je najvažnejša novost delo na tem, da se

razširi zveza Male antante

tudi na Poljsko, ki je zelo važna slovanska država na severu Evrope in se dotika Češko-slovaške in Romunije. To bi bila nova srednja Evropa, ki bi segala od Severnega do Jadranskega morja in v tej Mali antanti bi bile tri slovanske in ena neslovanska država. Posebno se zanima

Francija za Malo antanto,

ki se dobro zaveda, da je zveza srednjeevropskih držav najboljša ovira nemškim stremljenjem. Zato pride v kratkem iz Pariza v Prago, Varšavo in Beograd znameniti francoski maršal Foch, zmagovalec nad Nemci, da pregovori vlade držav Male antante in Poljske za njeno razširjenje na Poljsko. Politika Male antante je za nas dobra in koristna, ker potom Male antante in s sodelovanjem Francije smo popolnoma varni pred Nemci.

V vprašanju vojne odškodnine, ki jo mora Nemčija plačati Franciji in zaradi katere je Francija zasedla del nemškega ozemlja, je

Nemčija začela odnehati,

ker je pač prišla do spoznanja, da drugače ne gre, da se plačanju ne more izogniti, ker bo imela — ako se ne ukloni — takoj na hrbtu francosko vojaštvo, ki bi prišlo ravno tako lahko kot v Porurje tudi v — Berlin. Sedaj obljublja Nemci, da bi plačali 30 milijard zlatih mark in morda se bo na tej podlagi našel sporazum.

Dopisi

VAČE PRI LITIJI. V „Lažiljebu“ št. 16. priobčuje v nekakem dopisu iz Kandrš slavnega govornika Dolinski Francek raznovrstne čenče in laži. Šele po šestih tednih je prišel do sape, da je preštel svoje backe iz Peč. Pri tem ga je najbrž trkala luna, da je v številki skočil tako visoko. Res, Dolinski Francek ga je pa pilnil na tistem shodu, o katerem se šopiri v „Lažiljebu“. Mnogo se je govorilo o avtonomiji s tem, da so klerikalni zborovalci izpuščali znane kletvice. Srečna kranjska dežela, da se je rodil Dolinski Francek, po

njem dobimo avtonomijo in njega postavimo za ministra, da bo vse Pečane po njegovi priprošnji zastonj trkala luna. Pečani so sploh najpravišnji avtonomisti: po krščanski ljubezni prekrijejo vse s plaščem pozabljenja, kadar kak „višji Orel“ skoči preko zakonskih plank ali pa izkazuje svojo gorečo ljubezen farovškim kuharicam in marinaricam. Kar se tiče napada na tajnika Dolinarja s palicami in zausnicami, o tem pravi dopisnik prav, da se bomo na sodišču pogovorili. Poleg tega pa še povemo, da kakemu fanatičnemu Orlu nismo in ne bomo pustili, da bi na nas streljal s samokresom. Dopisnik je s svojimi avtonomističnimi „špegli“ videl tudi načelnika Sokola, ki ga sploh zraven ni bilo. Istotako se je vrezal z Orjunaši. O, dragi kovač z lune, kadar te bo zopet trkalo, se le oglasi. Odgovora ti ne ostanemo dolžni.

SODRAŽICA. Z ozirom na uradno vlogo gremija trgovcev v Ribnici je direkcija pošte v Ljubljani napravila proračun za zgradbo telefonske centrale v Sodražici. Vsi tozadevni stroški so proračunjeni za sedaj na 52.100 Din. Trgovci so že zbrali potreben znesek, katerega bi imela poštna direkcija pri predmetni zgradbi v gotovini izdati, ter se obvezali speljati ves za zgradbo potrebni material pravočasno na lice mesta brezplačno. Brezdvomno bo ministrstvo ob istovrstni intervenciji gg. poslancev prošnji ugodilo. Gremiju se zahvaljujemo tem potom za tozadevno prizadevanje ter upamo, da se z gradbo prične v najkrajšem času.

SODRAŽICA. V petek dne 27. aprila se je vršil pogreb prerano umrle nadvse delavne sestre Stane Fajdigove. Pogreba se je udeležilo ribniško sokolsko okrožje s praporom, okrožni pevski zbor je pa zapel žalostinke. Naj ji bo lahka zemljica!

GORNJI LOGATEC. Kancelist Budin še vedno straši po naši občini. Službe še ni nastopil. Zato si krajša čas, da po „Domoljebu“ obdeluje vse, ki mu niso po volji. Na piki ima predvsem naša dekleta. Ker se ne menijo zanj, so mu „stare frajle“ namesto „kislo grozdje“. Nič manj ni jezen na gostilničarje, trgovce in obrtnike. Bojkot jim napoveduje. So pa tudi nesramni ti ljudje. Namesto, da bi si šli v čast, če se njegova visokost poniža med njihove odjemalce, ti pa čevljar zahteva plačilo za popravilo čevljev, gostilničar hoče imeti vino plačano; da bi kdo denar posodil, o tem pa niti govora ni.

Zato on Logatčanov ne bo ohranil v dobrem spominu, vsaj v takem ne kot Prekmurce, ki še vedno poizvedujejo po njegovem zdravju. On sam je že začel izvajati bojkot. Na hrani je v Dolnjem Logatcu, ker je pri nas ne dobi. Tudi napije se ga zunaj, da komaj prikolovrati domov. V takem stanju vidi strahove in strelja nanje „glifi o polnoči, ko se najlepše spi“, da zbudi vso sosese. Ali je temu človeku vse dovoljeno? Opozorjamo pokrajinsko upravo, da ga sama odstrani še o pravem času kajti „Orjuno“ že pripravljamo.

DOLNJI LOGATEC. V nedeljo, 29. aprila, je vprizoril dramatični odsek tukajšnjega Sokola tri šaljive enodejanke, in sicer „Mesalina“, „Pot do srca“ in „Bratranec“. Vse igre, zlasti zadnje dve, so uspele izborni. Vsi igralci so rešili točno in vestno svoje vloge. V prvi vrsti gre priznanje br. Rusu in Jenku. Brat dr. de Gleria, ki je doslej igral večinoma šaljive vloge, je rešil sedaj tudi ljubimca z lepim uspehom. Sestre Osojnikova, Korečanova in druge so s primernim nastopom pokazale svojo zmožnost ter v vsestransko zadovoljnost rešile svoje vloge. Imeli smo res lep užitek. Po tej poti naprej! — Naš g. župnik se kaj rad zaletava v Sokole in nikakor ne vpoštevja izreka: Pometaj najprej pred lastnim pragom! Zato naj se najprej spravi nad nekatere Orlice in jih naj pouči, da je bolje in lepše ostajati ponoči doma. Tukajšnji Orel je zelo močen po številu, toda ima za člane večinoma 13- do 14letne otroke, ki se za vsaki „šmar“ oblečejo v kroje.

ŽUŽEMBERK. Naši samostojni že dolgo kolkirajo s klerikalci. Zadnji čas pa se z njimi kar bratijo. Kje je vendar vaša značajnost, vaš ponos, ki bi vam branil to sramotno pajdašenje in prodajanje naprednih načel! Čas je že, da se končno iztreznite in se spomnite, kaj je dolžnost naprednih mož in članov narodnih društev, pri katerih bi bilo bolje gledati na kakovost članov kakor pa na njihovo število. Vrzite vendar od sebe klerikalne sponse, v katere morda nezavedno rinete, in pomislite, da vas klerikalci le izrabljajo, da z vašo pomočjo oslabe ali uničijo napredne pozicije, potem pa vas, ali porinejo v stran, ali vam pa dajo drobtinice za ceno Judeža. Sicer vam pa vsi vaši zaupni ponočni sestanki in vse seje „mednarodne zveze“ ne bodo nič pomagale, je škoda za vaš trud! Samo pomazali se boste,

Zgodbe Jurija Šišmiša

(Kruti pozabnosti otel — Anton Stražar.)

Popotovanje bregovskega fajmoštra v nebesa.

Moj prijatelj Jurij Šišmiš sedaj prav z veseljem prebira „Domovino“; ugaja mu, ker njegove zgodbe — kakor sam pravi — „drukane“ hodijo med svet. Zadnje tedne smo imeli prav deževno vreme, pa sem Jurija večkrat obiskal. Povedal mi je zopet nekaj novih. Naj torej pride na vrsto prigodba o bregovskem fajmoštru, kako je živ popotoval v nebesa.

„Veš, Tone,“ mi je dejal Jurij, ko sva sedela v razgovoru, „učeni ljudje zapisujejo vse važne dogodke v bukke, ali kakor pravijo, v zgodovino. Zgodba o bregovskem fajmoštru pa gotovo še ni nikjer popisana, kajti njega dni je duhovska in svetna gospodarska še bolj držala skupaj kakor dandanes — zato so take zgodbe ostale le v spominu med našim domačim ljudstvom. Tekom časa se seveda pozabi, v katerem letu se je ta ali ona nezapisana stvar prigodila. Zato sedaj

ti popiši kakor ti povem! Nič ne izpusti, nič ne prideni!“

„Brez skrbi bodi, Jurij,“ mu pravim nato, „ničesar ne bom izpreminjal. Kar je narodnega, naj ostane narodovo. Glavno je, da se stvar otme kruti pozabnosti!“

Juri je pripalil tobak in sedeč v zapečku začel pripovedovati:

Znani Martin Luter ni samo po Nemškem zasejal semena nove evangeljske vere, njegovi nauki so se razširili tudi po naši kranjski deželi, kjer so našli vnete zagovornike in obilo privržencev. Kdo med nami še ne pozna imena Primoža Trubarja? Ta mož je prvi podal našemu narodu knjigo v blagem domačem jeziku. Takratni katoliški duhovniki so takoj spoznali, kako nevaren sovražnik se je pojavil med njimi. Napeli so proti njemu vse sile. Trubar je moral pobegniti v pregnanstvo. A bolj ko so zasledovali Trubarja in njegove „novovernike“, bolj so njegovi nauki pridobivali duše slovenskega ljudstva. Vzrok temu je bil dvojen: naši ljudje so se s srcem oprijeli nabožnih Trubarjevih knjig, ker so bile pisane v maternem jeziku, na drugi strani pa so se zgražali nad

življenjem takratnega duhovništva, ki ni živelo tako, kakor bi se bilo zanj spodobilo. Le malo je bilo dušnih pastirjev, ki so si zaslužili ugled in spoštovanje med preprostim narodom. Takratni duhovniki so se svojemu vzvišenemu poklicu posvetili zgolj iz dobičkonosti. Grabili so denar skupaj in brezskrbno uživali sladkosti tega življenja. Za svoj poklic so bili le površno izobraženi, zato so bili tem bolj lahkoverni in vdani raznovrstnim vražam. Verovali so v prikazni, razodetja in pa v čarovnice, ki so jih s posebnim veseljem pekli na grmadah.

V Trubarjevih časih je v bregovski fari župnikoval Matija Orešek. Mož je bil neznanstveno skop in oderuški. Govorilo se je po fari, da ima več loncev denarja zakopanih v kleti. Kdor je skopuh, se navadno zelo boji smrti. Tako je bilo tudi s fajmošтром Matijo. Večkrat je tožil svojemu poslušnemu cerkovniku: „Oh, Gregec, koliko bi dal, da bi ne bilo treba umreti, ali da bi vsaj živ šel v sveta nebesa!“

Najboljši prijatelj bregovskega cerkovnika Gregca pa je bil Padarjev Nacek. Mnogo je prehodil sveta, videl in vedel je raznovrst-

ker se družite s takimi elementi, ki silijo pod tuj jarem, samo da se povzdigne Rim. Ali vam 18. marec ni govoril zadosti jasno in glasno? Zato poslušajte glas vesti, če se sploh še oglasa, pokazite črnim bratcem hrbet in oklenite se preko vseh osebnosti pozitivnega dela v edini resni in pošteti demokratiški stranki. Zapustite slabo družbo, da vas enkrat ne bo bolela glava. Pri nas se ustanavlja Orjuna, ki obeta postati močna in uspešno delujoča nacionalistična organizacija v okraju. — Na Dvoru se je osnovala električna centrala, ki ima na razpolago obilo vodne sile reke Krke. Žal, je konsorcijske bajne oddal gradnjo neki avstrijski tvrdki, čeprav imamo brez dvoma enakovredna domača podjetja. To kaže malo zavestnosti tudi v tistih krogih, kjer bi je več pričakovali. Ker obstoja že enako podjetje v Zagradcu, utegne naša dolina kmalu preskrbovati z električnim tokom celo Dolenjsko.

VINICA. Pri nas imamo menda največje doklade in to zaradi popravila dveh šol v občini. Kdo pa je temu kriv? Kriva je zanikrnost bivših predsednikov krajinjskih šolskih svetov, ki so čakali in odlašali toliko časa, da je nastala velika škoda in s tem tudi ogromni stroški. Naravnost nezaslišano pa je, da naj bi se sedaj ti stroški pokrili iz užitnine. Zaradi lanske in letošnje vinske krize gostilne skrajno slabo obratujejo, in to tudi zaradi tega, ker primanjkuje denarja. Včasih je bilo na Vinici res živahno tržišče, danes ni več tako. Vse okoliške vasi imajo svoje trgovine, gostilne in mesarije in zato odpade velik del prometa. Občinarjem drugih občin pa svetujemo, da naj popravljajo svoje šole sproti, ker odlašanje se strašno maščuje. Zahtevamo, da se najde kritje za popravilo naših šol drugod, ne pa iz užitnine, ker bi bili s tem obrtniki naravnost uničeni.

ŠMIHEL. Naši gospodje duhovni vedno zabičujejo večno pogubo vsem tistim, ki pri volitvah niso oddali glasu za klerikalno skrinjico. Zanje imajo posebno bistro oko ob vsaki priliki, zato pa svojim privržencem vse izpregledajo. Kaka Orlica, Marijina družbenka ali druge vrste tercijske seveda lahko počenja, kar hoče. Vemo za pismo, ki ga je pobožna ženska v imenu «Marijinega varstva» pisala fantu in mu v ljubosumnosti marsikaj zagrozila. Če naše pobožne tercijske tako fantazirajo o ljubezni, potem pač moramo dvomiti o njihovi pobožnosti. — Šmihelčanka.

ne halabuke, a nikdar ni nikomur povedal, kod vse se je klatil in česa se je naučil. Znal je zdraviti vsakojake bolezni in je vse imel zapisano v „črnih bukvah“, s katerimi je menda znal klicati samega vruga in strahovati večje, ki so na metlah jezdile na Klek.

Nekoč pravi Nacek mežnarju Gregcu, ko sta bila sama: „Bedak si, Gregec! Stradaš z otroki in babnico vred! Fajmošter živi brez skrbi, kuharica mu kuha in peče, ti pa si še prstov ne moreš obližniti!“

„Kako si čuden, Nace,“ pravi Gregec, „kaj si morem pomagati!“

„Čakaj, Gregec, ako me ubogaš in mi pomoreš, dobiva z zvijačo ves fajmoštrov denar! Ali se ti nič ne cedijo sline po njem?“

„Tisto pa, tisto! Za fajmoštrov denar bi se slinil kakor polž...“

Gregec in Nace sta udarila v roke. Kaj vse sta sklenila in kako sta izvršila svoj načrt, se pojasni iz naslednjega:

Neko kvaterno sredo ponoči, ko se je fajmošter Matija zibal v sladkih sanjah, ga nenadno prebudi iz spanja zvonjenje v zvoniku. Pomane si oči in posluša. Ker zvonjenje le ne preneha, se fajmošter Matija dvigne iz

DOLNI BOŠTANJ. Naši pevec so prenehali s «puščenkom», ker se je «veja» posušila. Udeležba je bila velika, že zaradi Orličev in Orlic. Slišal se je marsikak «auf biks» s primernim dodatkom, kakor se pač spodobi tistim, ki so napolnjeni orlovskega duha. Prav posebnih zanimivosti ravno ni bilo, da ne omenimo nezgod orlovskih parčkov in tistih devičic, ki s svojim vsevednim jezičkom vneto opravljajo druge ljudi, posebno Sokole. Jeziček imajo pa že tako izurjen, da bo tudi na stara leta, ako ostanejo samice, opravljal svojo dolžnost. Svetujemo vsem, naj bodo v kakršnikoli suknji, da pustijo Sokole v miru in naj se raje brigajo za svoje Orlovstvo in devišstvo. Sicer bodo zabavanja «pod vejo» zopet prinesla kako razočaranje. Drugič še kaj! — Faran.

RAKA. Dopis iz nekega drugega, ne našega kraja v zadnji številki «Domovine», ki govori o tamošnjem dušnem pastirju in o njegovi zapuščenosti sivolasi materi, dokazuje, da vedo župnikovi farani povedati iste reči, ki so znane tudi nam, rojakom njegove kuharice. Bilo je proti koncu svetovne vojne, ko je šla mati k svojemu sinu fajmoštru na obisk. Kuharica je župnikovo mater kar spočetka pisano gledala. Neznosna tišina ni trajala dolgo. Kuharica je fajmoštru stavila ultimatum: ena mora stran, ali jaz ali mati! In odločitev je padla njej v prilog, mati se je morala umakniti. Ljudje pa so začeli govoriti, da za nas revne zemljane velja zapoved: Spoštuj očeta in mater, za fajmoštra pa: Spoštuj svojo kuharico, da se ti bo dobro godilo na zemlji! Fajmoštrova kuharica vsako leto spomladi in jeseni pride v naš domači kraj na obisk; enkrat pa je le ni bilo in hudobni jeziki so že zopet vedeli povedati, da je morala v Ljubljano po špitalskih opravkih. Po srečnem okrevanju je pa le prišla, a z njo tudi «on» (kakor namreč ona imenuje svojega župnika). Pri nas seveda enako ne manjka hudobnih ljudi, ki so ob tej priliki začeli brusiti jezike. Kaj vse so pogruntali, pa povemo drugič kdaj.

GOLNIK PRI TRŽIČU. Poročajo nam: Na belo nedeljo so neki zlikovci v prijetni zavesti, da se že nahajajo v svobodni Korošči republiki, v tukajšnji gostilni Mali z noži razrezali sliko kralja Aleksandra, ki je visela v gostilni na steni. Orožništvo, opozorjeno na

to sirovost, zadevo pridno raziskuje in je storilec — domačim pobalinom — že na sledu. Vprašamo vas, klerikalni prvaki in tebe preljubi «Domoljubi», ki tako ostudno hujskaš proti naši državi in proti Srbom: ali ne smatrate tega sirovega dejanja kot sad klerikalne podivjanosti in hujskarije, s katero zastrupljate naše ljudstvo po Gorenjskem? Enak žalosten slučaj se je zgodil pred kratkim baje tudi na Brezjah. Zahtevamo od merodajnih oblasti, da zadevo temeljito preiščejo in krivce eksemplarično kaznujejo v resen opomin vsem onim temnim elementom, ki neprestano zabavljajo proti državi in nje edinstvu!

ŠT. RUPERT NAD LAŠKIM. Vse graje vredno je obnašanje nekaterih tukajšnjih deklet, ki so sicer hčerke večjih kmetov in poleg tega verne Marijine družbenke. Nedeljsko popivanje s fanti in potem ponočni sprehodi mečejo prav slabo luč na nekatere naše pobožne device. Lahko bi navedli celo vrsto prav neokusnih slučajev in tudi imena, toda ker upamo, da bo zaenkrat kaj zalegel ta opomin, tega ne storimo. Resničen je sicer pregovor, da so vsi ljudje pod kožo krvavi, toda naša dekleta bi vsekakor lahko pokazala več samozatajevanja ter se namesto za veseljačenje raje bolj brigale za snago in red v domačih hišah. — Opazovalec.

BRASLOVČE. Prošli teden smo pokopali našega vnetega brata Sokola Jožeta Plaskana iz Orle vasi, ki je umrl na rani, ki mu jo je zadal z nožem neki zagrizen klerikalec. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi. Številno so spremili pokojnega brata na zadnjem potu Sokoli iz raznih krajev. Zastopano je bilo tudi gasilno društvo. K temu žalostnemu slučaju pripominjamo samo, da bi bilo mnogo pametnejše, če bi duhovščina mesto politike rajši odvajala ljudstvo od slabih navad. V tem in v mnogih drugih podobnih slučajih se vidi, da je podivjanosti največ ravno v tistih vrstah, katerim komandira duhovščina.

SV. LOVRENC V SLOV. GORICAH. Veliko razburjenost je nedavno med tukajšnjim ljudstvom povzročil voditelj Marijine družbe, član vsakovrstnih bratovščin in nosilec Zveličarja ob velikonočnem vstajenju. Pred tremi leti je ta mož zaslovel po fari, ker je v spomin na svetovno vojno dal postaviti velik križ. Toda ta gorečnost je trajala le malo časa. Ker mu božja milost ne

postelje in pogleda proti cerkvi: vsa cerkev je v svetlobi. Hitro se opravi, ogrne plašč in se odpravi proti cerkvi. Pride do zvonika, tam so vrata zaprta, a vseeno zvoni. Gre k zakristiji, in glej, vrata so odprta na stežaj. Fajmoštra pretrse groza, a se vendar previdno splazi v zakristijo in pokuka v cerkev: pred velikim oltarjem stoji mašnik, častitljiv mož z dolgo sivo brado. Fajmošter Matija pade na kolena, prekriža roke in se ves vda v božjo voljo. Tedaj se čudni duhovnik obrne pred oltarjem in pravi:

„O, župnik Matija, ali me poznaš? Povem ti sam: jaz sem apostol Peter, nebeški ključar! Goreče tvoje želje so prišle k nam v nebesa. Ti ne želiš umreti, temveč živ dospeti v nebeški raj. Glej, ta prošnja se ti izpolni še nocoj. Pojdi v klet po denar in prinesi ga semkaj; vsega zahtevamo od tebe, ker si ga krivično nagrabil. Jemal si denar za svete maše, opravljal pa jih nisi, ker si jih najel preveč. Le poglej uboge dušice, kako lažijo po cerkvi!“

Fajmošter se ozre po cerkvi in v veliko začudenje opazi polno drobnih lučic, ki so se po tleh pomikale sem in tja. To ga pretrese

v dno duše. Hitro vstane in odhiti v farovž po denar, da izvrši zapoved.

Medtem se je že tudi zbudila kuharica Tončka in je čula fajmoštra, ko je prišel nazaj v farovž. Pohiti k njemu in ga vpraša, kaka čuda se gode nocoj, da zvonijo zvonovi in da je cerkev v svetlobi kakor na božični večer. Župnik ji na kratko razloži, da še nocoj mora v nebesa.

„Oh, gospod fajmošter,“ vzdihne Tončka, „vsaj nekaj denarja pustite meni, saj sveti Peter ne ve, koliko ga imate. Kaj naj počnem uboga sirota brez vas in denarja!“

Fajmošter ji resnično prepusti lonček denarja, a komaj pride v cerkev, mu pravi sveti Peter: „Matija, Matija, ne goljufaj me na zadnjo uro, sicer te posadimo v pekel, ne pa med izvoljence. Čemu tajiš denar?“

Skesan se Matija odpravi po ostali lonček in se hitro vrne. Tedaj pokaže sveti Peter fajmoštru Matiji veliko vrečo in mu pravi: „Zdaj, Matija, brž zlezi v to vrečo. Po krajih, koder se bova peljala v nebesa, je premočna svetloba za tvoje šibke oči; oslepel bi!“

Župnik zleze v vrečo, sveti Peter mu jo zaveže nad glavo — in začela se je čudna

pomaga prikriti različni njegovi slabosti, se je ta pobožni mož nekoč na sodnji tako razjezil, da je zapovedal, da spomenika-križa ne sme več najti na svojem posestvu, kar se je tudi zgodilo in je bil križ prestavljen. In tega „pobožnika“ je naša častita duhovščina vedno zagovarjala. Vprašujemo tudi našega gospoda župnika, kaj je z našimi zvonovi. V vseh sosednjih farah že imajo nove zvonove, le pri nas jih še ni. Naša fara je precej premožnejša od drugih in tudi denarja se je nabrala lepa vsota. Zakaj ta denar leži po raznih hranilnicah namesto da bi se porabil za tisto, čemur je namenjen? Naj se enkrat napravi red in naj se nabavijo zvonovi, sicer bomo mi še večkrat pozvonili v „Domovini“.

Kmetijski glasnik

NAPAKE PRI MLEKU.

Za dobre mlečne izdelke je treba zdravega mleka, pa naj bo za sir ali pa za sirovo maslo. Pa tudi za uživanje v svežem stanju je treba zdravega mleka. Le tako mleko je okusno in tečno.

Uspešno izdelovanje sira je odvisno predvsem od zdravega mleka. To je glavni pogoj. Če ni mleko dobro in zdravo, tudi sir ne bo dober. En sam lahkomišel in brezvesten dobavitelj nam lahko s svojim mlekom pokvari vso množino drugega mleka, kar znaša lahko prav visoke vrednosti. Zato pa tudi ni uspešno sirarstvo povsod mogoče, ampak le v krajih, kjer se živina pravilno redi in je svet pošten in zanesljiv. Tudi za uspešno maslarstvo je treba zanesljivega mleka. Sploh je nekaj naravnega, da treba za dobre, trpežne in okusne izdelke tudi dobrega in zdravega mleka.

Mleko se kvari na različne načine. Glavne napake prihajajo od *nesnažnega ravnanja* z mlekom, od *slabe krme* in od *izrednega stanja* molznih živali. Glede zadnjega slučaja je opozoriti, da je mleko od visokobrejih krav napačno za sirarstvo in tudi za drugo rabo. Istotako tudi v tem času, kadar se krave pojajo. Ze celo je pa mleko napačno, kadar nam krave obole na vimeni ali na notranjih težkih boleznih. Tako mleko bi se ne smelo dajati

ne v sirarne niti ne v mlekarne. Tudi teden dni po porodu ni mleko za to.

Napake se pokažejo pri mleku tudi, če smo pre malo snažni, že pri molži ali pa pozneje, ko mleko shranjujemo v nezdravih, zadužljivih in nečistih prostorih. Nobena tvarina se ne navzame takih škodljivih vplivov tako hitro kakor mleko. Različne glivice ga v tem slučaju napadajo in kvarijo. Poletni čas je poseben nevaren za razvoj in škodljivost teh glivic. Zato se nam mleko v poletnem času tako hitro kisa in kvari.

Pa tudi manj prikladna, slaba in pokvarjena krma vpliva kvarno na mleko. Že vsaka nagla prememba pri krmi se pozna na mleku v neugodnem zmislu. Zlasti pa trpi mleko, če pokladamo krmila, ki imajo grenke ali sploh ostre snovi v sebi ali pa ki so na en ali drug način pokvarjena. V tem slučaju postane mleko slabega okusa, nestanovitno in škodljivo.

PAŠA IN MLEČNOST.

Najboljšo mlečno živino nahajamo po *pašnih krajih*. Tam kjer se živina pase, nam daje največ mleka. Tam so tudi najboljše mlečne pasme doma. To je znano in potrjeno. Na dobri pai se živina najboljše počuti. Tam se navadno preživlja. Lahko prebavna, mlada, sočna in tečna trava daje največ mleka.

Pri nas imamo po planinskih krajih najboljše mlekarice, ker po teh krajih pasemo. Za zgled nam je lahko bohinjska živina, ki je priznana dobra za molžo. Paša vpliva pač najugodnejše na proizvodnjo mleka, vse drugače kakor hlevska reja. Pri hlevski reji manjka tiste pašne trave, manjka tistega *gibanja* in tistih naravnih vplivov *zraku* in *solne svetlobe*, ki tako dobrodejno učinkujejo pri pašni živini.

Ker dosežemo v mlečnosti po pašnih krajih, pa naj bodo pašniki planinski ali pa dolinski ali v drugih legah, to se ne da nikdar doseči s hlevsko rejo. Pašni kraji nudijo v tem oziru neprecenljive prednosti, ki jih zastonj iščemo po hlevih. Zato je pa naša dolžnost, da kot dobri živinorejci po vseh tistih krajih, kjer manjka paše, porabimo vsako priliko za pašo molzne govede. Krave naj pridejo ven in naj

se po možnosti pasejo, kjerkoli in kadarkoli se nudi prilika zato. Naj se take prilike tudi vstvarjajo, če je pripravna zemlja na razpolago. Obstoječe „gmajne“ naj se pridno oskrbujejo in zboljšujejo, da bo več paše. Pridno je izkoriščati jesensko pašo. Sploh je iskati prilike, da pride molzna goved ven in da se pase. S tem vplivamo najugodnejše na kravjo mlečnost. Vplivamo pa tudi na zdravje teh živali, ne glede na to, da si prihranimo s pašo tudi nekaj krme za zimo.

Mnogo dobrega se da v tem pogledu še doseči za izboljšanje kravjereje. Nasprotno in slabo pa ravnaajo vsi tisti naši gospodarji, ki drže svoje krave leto in dan v hlevu. Niti na vodo jih spuščajo in se ponašajo, če imajo napajalne naprave v hlevu. Tako zaprta hlevska reja v poletnem času ni dobra za molzno goved in še manj za plemensko goved. Takoreja je nenaravna.

VAŽNA NALOGA NAŠEGA SADJARSTVA.

Če primerjamo naše sadjarstvo z napredkom po drugih deželah, moramo priznati, da smo še močno zaostali. Ne mislim tukaj na število drevja, ki ga imamo v naši deželi, dasi moramo tudi v tem pogledu še napredovati.

V mislih imam pa *kakovost* sadnega drevja v najširšem pomenu besede, zlasti *kakovost sadnih vrst*, ki igra največjo vlogo v današnjem sadjarstvu.

Pri nas gojimo v najbližjih krajih najrazličnejše vrste, zato ker smo sadili in cepili, kar nam je prišlo v roko. Prav v teh raznih vrstah vidimo najboljše, da nam *manjka v sadjereji tiste smotrnosti*, ki jo najdemo po drugih deželah. Krivda leži le deloma na nas kmetovalcih, ker smo sadili, kar nam je prišlo v roke. Krivda leži tudi tam, odkoder smo prejemali sadno drevje. Če so se napake v tem pogledu do sedaj godile, potem je naša dolžnost, da se jih vsaj za naprej varujemo in da jih v kolikor mogoče tudi popravljamo. Sorte, ki niso za naše kraje, naj se precepljujejo. Sade naj se pa le take vrste izmed priporočljivih sadnih plemen, *ki ne odgovarjajo samo našemu kraju ampak tudi sadni trgovini*, ki ima biti pred vsem merodajna za napredek našega sadjarstva.

Prav v tem pogledu je treba povsod jasne *načrta*, da se po njem ravnamo. Smoten nam mora biti povsod ta, da pridelujemo sadje v prvi vrsti za kupčijo, ker se nam sadjarstvo v tem slučaju najbolj izplača. Za sadno kupčijo na debelo je treba *le nekaj* najbolj priznanih vrst sadja, zato da jih je mogoče v enotnih vrstah na debelo prodajati in v celih vagonih razpošiljati.

Zavreči pa moramo zunaj po deželi *te sadne mešanice*, ki jih imamo sedaj po naših krajih in ki služijo predvsem za mošt in za žganje. Dokler bomo te mešanice mirno gledali in trpeli, dokler ne bomo sadjarstva v posameznih krajih zenačili z razširjevanjem in pomnoževanjem enotnih vrst, toliko časa ne bomo nič izdatnega dosegli. V takih razmerah se sadjarstvo ne more povzpeti na višjo stopinjo. Lotimo se tedaj smotnega sadjarstva in pomnožujemo na debelo vrste, ki so za kupčijo. To bodi naloga našega sadjarstva v bodočnosti, da bomo kaj več dosegli.

Obrtni glasnik

o Razstava vajeniških del celjske obrtne nadaljevalne šole se priredi v nedeljo 6. t. m. v Celju v meščanski šoli, na kar opozarjamo domače in okoliške obrtnike.

in mučna vožnja v nebeski raj. Matija se je premetaval sem in tja, zdelo se mu je, da je večkrat padel tudi na trdo kamenje. Začel je zdihovati: „Oh, sveti Peter, ali bova že kmalu v nebesih?“ Sveti Peter pa odgovori: „Ali ne veš, da je pot v nebesa trnjeva in težavna? Le potrpi še to pokoro!“

Naposled se ta vožnja konča. Župnik Matija je koprneče pričakoval, kdaj se razveže vreča in zasije rajska svetloba. Toda — bilo je vse tiho okrog, župnika pa so bolele pretresene kosti...

Pičlo uro od bregovskega farovža je stal starodavni grad in par streljajev od njega pristava. V ranem jutru so šle dekletke v pristavo krave molzt. Naenkrat zagledajo ob poti veliko vrečo in iz nje začujejo vzdihovanje... Deklet se poloti strah, zbežijo nazaj v grad in povejo, kaj so opazile. Kmalu se zbere več hlapcev, oborožijo se z vilami in se podajo proti pristavi, misleč, da je kaka čarovnica padla z oblakov na tla.

Šele pogumni graščak je rešil uganko. Odveže vrečo in glej — iz nje pokaže domači fajmošter Matija... Vsi se začudijo, fajmošter pa vzdihne: „O, jaz ubogi siromak, ob ves denar sem!“ Izkobil se je iz vreče in jo

hitro ubral proti farovžu brez drugih besed.

Grajski oskrbnik Gašper izpregovori: „Veste, ljudje, naš fajmošter se je zameril čarovnicam, zato so ga pobasale v vrečo ter ga bogve ked nosile in mučile!“

Vsi hlapci so se od strahu prekrizali in se priporočili vsem svetnikom, da jih očuvaro pred čarovnicami...

V starih zapuščenih grajskih razvalinah nad bregovsko vasjo pa sta sedela Padarjev Nacek in mežnar Gregec. Preštevala sta denar, oplakovala grla in se smeje pogovarjala:

„Ti si od zlodja, Nacek! Kako si fajmoštra speljal na led! In tisti raki, kako so se s svečkami sprehajali po cerkvi; fajmoštra je kar streslo, ko si mu jih pokazal!“

„Tiho bodi, šleva, in pij! Pa veseli se, da si za zvonjenje toliko zaslužil! Kaj bi fajmoštru plesneli tolarji v kleti, mar jih midva nisva bolj potrebna — kaj praviš?“

Bregovski župnik je kmalu nato umrl. Menda zaradi nesreče in žalosti po izgubljenem denarju. Kako pa sta Nacek in Gregec uživala njegovo bogastvo in kako sta onadva popotovala na drugi svet — o tem molči pripovedka...

o Hrvatsko obrtništvo. O priliki zagrebaškega velikega sejma se je prošlo nedeljo vršil v Zagrebu kongres hrvatskih obrtnikov. Savez hrvatskega obrtništva, ki slavi letos 15letnico obstoja, šteje okrog 8000 članov. Omejen je bil doslej le na Hrvatsko in Slavonijo, sedaj pa bo razširil svoje delovanje tudi na Dalmacijo in Bosno. Na kongresu je bilo po delegatih zastopanih 110 obrtniških organizacij. Sprejetih je bilo več resolucij, tičečih se stanovskih interesov. Po skupnem obedu so si obrtniki ogledali zagrebški veliki sejem.

Gospodarstvo

ORGANIZACIJA VINOGRADNIKOV.

Živimo v dobi vinske krize. Vinogradniki se morajo zavedati, da jih more rešiti le sama pomoč. Ako se strnejo v trdno strokovno organizacijo, morejo doseči vse, kar je potrebno za njihov obstoj. Taka organizacija je Glavni savez jugoslovenskih vinogradarja, ki združuje vinogradnike vse države.

Nujno je potrebno, da osnujemo po naši lepi Dolenjski vsaj štiri podorganizacije tega saveza, in sicer: enega za Belo Krajino, enega za politični okraj novomeški, enega za sodna okraja Krško in Kostanjevica in enega za sodna okraja Mokronog in Radeče.

Da se ta organizacija izvede, je sklical podpisani kot glavni tajnik zgoraj omenjenega glavnega saveza štiri sestanke vinogradnikov. Dva sta se vršila prošlo nedeljo, in sicer na Grmu in v Kostanjevici. V nedeljo dne 6. t. m. ob 1 uri popoldne se vrši tak sestanek v šoli v Metliki za Belo Krajino ter na praznik dne 10. t. m. ob 2 uri popoldne v šoli v Mokronogu za sodna okraja Mokronog in Radeče.

Vinogradniki, ki se zavedate, kaka nevarnost nam preti, ako se sami ne pobrigamo za svojo bodočnost, pridite vsi na omenjene shode! — Kmetijski svetnik B. Skalický.

KMETIJSKI POUK PO DEŽELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi naslednja strokovna predavanja:

V nedeljo 6. t. m.: na Kolovratu pri Zagorju o samopomoči in o poljedelstvu (predavatelj ekonom Jereb); v Izlakah isto (predavatelj ekonom Jereb); v Žužemberku o reji bikov in telic za pleme in o sadjarstvu (predavatelj ekonom Kafol); v Trzinu o vinogradništvu (predavatelj ekonom Ambrož);

na Vnebohod 10. t. m.: v Dvorski vasi o gnojenju z umetnim in hlevskim gnojem (predavatelj ekonom Sustić); v Poljanah o reji bikov in telic za pleme ter o sadjarstvu (predavatelj ekonom Kafol);

v nedeljo 13. t. m.: v Kočevju o kmetijstvu z ozirom na živinorejo ter o kmetijski organizaciji (predavatelj ekonom Gregorc); v Temenici o poljedelstvu in živinoreji (predavatelj ekonom Jereb).

TRŽNI PREGLED.

ŽITO: Cene čvrste. V Vojvodini se je tržila pšenica po 475 do 460 Din, rž po 375 do 385 Din, ječmen za pivovarne po 325 do 335 Din, oves po 290 do 300 Din, koruza po 265 do 270 Din, moka «0» po 687 do 710 Din. — Letina obeta dobro. Letos je posejano več polja nego lani in vreme je povoljno za rast.

ZIVINA: Cene čvrste in so proti cenam prošlega tedna lahno narasle.

VINO: Cene padajo, zlasti po Hrvatskem, kjer se dobe osem odstotna vina po 3 Din za liter. Trdne so cene le v Dalmaciji in tudi v Sloveniji se bolje drže nego drugod. Vinogradi obetajo v vsej državi dobro. Izvoza vin iz države ni.

JAJCA: Cene po malem popuščajo. Poprečno se trži komad po 1 Din 20 par.

KRMA: V Zagrebu se trži seno po 162 Din 50 par do 175 Din.

= **Vrednost našega denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 2. maja: 1 dolar za 94 do 94 Din 75 par, 100 lir za 459 do 462 Din, 100 češkoslovaških kron za 277 do 279 Din, 100 avstrijskih kron za okoli 13 par, 100 nemških mark za okoli 30 par.

= **Obtok bankovcev v naši državi.** Dne 22. aprila je bilo pri nas v obtoku za 5 milijard 420 milijonov 200 tisoč dinarjev papirnatega denarja.

= **Kostanjevi gozdi po Sloveniji** zelo ginevajo pod kruto sekiro. Ne verjamemo, če bi bilo koristno za našega kmeta, ako kostanji končno popolnoma izginejo pri nas. Zlasti pa je škodljivo za gozdove, da se ta drevesa sekajo tudi sedaj v mozgi.

= **Češki industriji in trgovci** nameravajo v septembru prirediti potovanje v Jugoslavijo ter si ogledati vsa važnejša naša industrijska središča.

= **Izvoz žive živine iz Rumunije**, ki je sedaj zabranjen, bo s 1. junijem zopet dovoljen. To bo mogoče povzročilo znižanje cen živini pri nas, zlasti če bo Rumunija izvažala tudi v Italijo in nam tam delala konkurenco.

Belokranjska politika in gospodarstvo

POMEŠANOST PARCEL.

Med razne napake, ki jih ima naše belokranjsko gospodarstvo, spada tudi skrajno neugodna razdelitev posameznih parcel v raznih krajih. Najlepše in najkoristnejše je za gospodarja, če ima vse svoje posestvo kolikor mogoče skupaj. Pri nas je v tem oziru jako zmešano. Vzemimo en vzgled. Golek je last petih posestnikov. Prva njiva je last posestnika A., druga posestnika B., tretja posestnika A., četrta posestnika C., peta posestnika D., šesta posestnika E., sedma posestnika B., osma posestnika A. Njive so kakor vidimo jako zmešane.

Če bi zamenjali posestniki posamezne parcele med seboj, bi bilo to v marsičem mnogo bolje. Lažje je zaradi obdelovanja in prihrani se tudi nekaj zemlje, ker ni treba puščati med posameznimi komadi nikakih mej. V drugih krajih, kjer so si dali ljudje dopovedati, so posestniki brez kakih nadaljnjih sitnosti zamenjali med seboj posamezne parcele in so bili zadovoljni.

Treba bi bilo torej tudi pri nas pričeti v tem pogledu. Če zamenjata soseda med seboj, si zelo olajšata pota in delo.

POMANJKANJE GNOJA.

Letos se posebno občuti pomanjkanje gnoja, kar je posledica lanske suše pri krmi. Zaradi tega bodo njive še bolj trpele in bo pridelek še manjši. Treba je torej prav resno

misliti na zboljšanje travnikov. Naravno je, če bomo pridelali več krme, da bo tudi več gnoja in pridelek večji.

Letos je dela več poizkusov z umetnimi gnojili po Beli Krajini. Tista poizkuševališča pa je treba tudi v bodoče strokovnjaško obdelati, da se pokaže uspeh pravičnega večletnega oskrbovanja travnikov. Napačno je namreč misliti, da bo nekaj kilogramov umetnih gnojil izpremenilo skrajno zanemarjene travnike takoj v bujnorastoče. Uspeh se bo pokazal s pravičnim opravljanjem po treh do petih letih in bo potem trajal pač par let.

Ostane pa še vedno odprto vprašanje pašnikov, ki so slabo oskrbovani. Tu bi morale posesti prizadete občine vmes, saj gre za blagor celokupnosti. Občina, ki se boji vsakega stroška in ki stremi vedno le za tem, da bo čim manjši občinski proračun, ne kaže pravega zmisla za napredek. V gospodarske namene obrnjeni denar je dobro naložen in ta donaja dobičkonosne obresti, kar naj bi upoštevali vsi občinski odbori.

Sokolstvo

SOKOL JEŽICA. V našem društvu marljivo gojimo prosvetno delo, predvsem predavanja. Ta se vrše odslej najprej v poletni dobi le štirinajstdnevno in so tudi nečlanom dostopne. Naslednje predavanje je v soboto, 5. maja ob osmih v društveni sobi pri Ruskem carju «o vplivu alkohola na živčevje». Izpremembe javimo! Prosvetni odsek.

Zdravstvo

O ČUVANJU ZDRAVJA.

Iz Ježice pri Ljubljani nam pišejo:

Zdravstveni odsek za Slovenijo je nametil ljudstvu več poučnih skioptičnih predavanj. Pozval je za začetek 30 županstev, da potrebno ukrenejo. Do pred kratkim pa se jih je prijavilo šele pet, na kar pač ne smemo biti ravno ponosni.

Otvoritveno predavanje se je vršilo zadnjo soboto na Ježici. G. predavatelj dr. Ivo Pirc je iz obširnega poglavja «o čuvanju zdravja» poudarjal zlasti red in snago, ki sta najbolj uspešni zatiralki smrtonosnih bolezenskih kali. Tem poljudnim in tudi otrokom umljivim besedam je vzporejal preproste sicer, a jako nazorne filmske slike: sprehod jetičnika in njegove nevarne bacilov polne izmečke pljuč, odtise umazanih rok na jedilnih posodah, bacilov kar živo slino jetičnega otroka, ki jo pusti na svojih igračah, nezdravo poljubljanje jetičnika na otroška usta, posebno obširno pa škodljivo vlogo muh kot raznašalk vsemogočih bacilov. Zanimive so te naselebine drobnih bacilov v njih črvičastem gibanju. Dasi majčkena živalca, pa vendar stare, gosto razplojena, celega človeka v prah, jih odkosi tisoč in tisoč dnevno, najraje v cvetoči mladosti.

Sodba o tem predavanju je vseskozi ugodna. Zdravstvenemu odseku za to požrtvovalno delo naša polna zahvala. Ta pokret je res vreden pozornosti prav vseh. Naša društva naj vneto podpirajo težnje našega zdravnika. Predavanje na Ježici je bilo prav dobro obiskano in je uspelo. Različne pomanjkljivosti prvega predavanja pa je obljubilo županstvo drugič odpraviti. Mi le želimo in pričakujemo.

I. K.

Beleške

+ Slovenski narod hočejo zbrisati, tako rado gobežda klerikalno časopisje, ki s takim pisanjem neti plemensko mržnjo. Iz tega vzroka kakor tudi zato, češ, da smo kulturnejši nego Srbi, zahtevajo klerikalci avtonomijo. Da hoče kdo slovenski narod posrbiti ali pohrvatiti, je prazna bajka. Tudi z visoko kulturnostjo našega naroda se, žal, ne moremo bahati. Pretepaštvo, ki se sedaj bujno razvija po vsej Sloveniji, nas ne more zazibati v sladke sanje kulturne domišljavosti. Podobno moramo reči glede popivanja, ki zavzema take dimenzije, da gledamo z žalostjo v bodočnost našega naroda. Če bo šlo tako naprej, bomo vtornili v alkohol in ne v hrvatstvu ali srbstvu. Učite ljudstvo po cerkvah raje treznosti ne pa sovraštva in politike!

Novosti

MAJ.

Letošnji april je pa res norel še bolj kakor je to sicer njegova vsakoletna navada. Saj je bilo kar tri tedne, le tu in tam je nebo storilo kratek oddih, da je nato zopet s podvojenim silo polivalo božjo zemljico. Posebno zadnje dni se je april poslavljajal s tako mokroto, da se ga je preko mere naveličala narava in ljudstvo.

In prišel je prvi maj, svetel, solnčen in jasen. Kar preko noči se je obrnilo vreme, ki je na mah prerodilo zemljico in nas. Po holmih so se zasmejale bujno cvetoča drevesa, ko so zaradi deževja največ trpela in že skoro obupala nad svojo letošnjo letino. Prvi maj je izvalil ljudi v prosto naravo, posebno meščani so kar drli v okolico, kjer so se navžili svetlobe in prirodne svobode.

Prvi maj letos ni bil več praznik rdečih prerokov, ki so pri zadnjih volitvah skopneli s snegom vred, temveč slavje vsega delovnega in svobodoljubnega naroda. V tem znamenju naj nam bo letošnje leto solnčno in plodovito!

* S prihodnjo številko prične izhajati roman. Kdor še ni naročnik našega lista, naj ne zamudi.

* **Prevoz judenburških žrtiev.** Kmalu bo pet let, ko so strelji iz avstrijskih pušk vzeli življenje našim vojakom v Judenburgu. Odbor za prevoz zemeljskih ostankov teh žrtiev iz Judenburga v Ljubljano ima namen ta prevoz in pokop izvršiti ob priliki petletnice. Denarnih sredstev pa manjka. Prosimo vse one, ki imajo nabiralne pole, da skušajo pomnožiti prostovoljne prispevke. Nabiralne pole in nabrane zneske je brezpogojno vrniti najkasneje do 10. t. m.

* **Smrtna kosa.** V Velenju na Štajerskem je umrl g. Lovro Šilih, zaveden narodnjak in skrben oče. — V Sodražici na Dolenjskem je v cvetoči dobi 21 let preminula gdca. Stana Fajdigova iz znane ugledne narodne obitelji. — V Semiču je umrl posestnik g. Tomo Konjedic, dolgoleten občinski odbornik in splošno ugleden naroden mož. — V Rožni dolini pri Ljubljani je v starosti 79 let umrl upokojeni nadučitelj g. Josip Čop, ki je v mlajših letih bil vnet narodni delavec. — Blag jim spomin!

* **Gorenjski lovi** so se letos na dražbah oddali v zakup za sijajne vsote. Občina Begunje je dobila 600.000 kron, za pet let plačanih v naprej, Mošnje letno zakupnino

50.000 kron, Ljubno 20.000 kron, Leše 30 tisoč kron, Kropa 18.000 kron Gorje 64.000 kron. To se pač obnese tako občinam kakor tudi zakupnikom.

* **«Oj ta soldaški boben...»** Te dni so prihajali vojaški novinci pod orožje. Ljubljana je bila polna mladih krepkih mladeničev. Ne rečemo ničesar, če so o takih prilikah fantje živahnejši, toda, kar se je videlo in čulo v mnogih primerih v Ljubljani, presega meje. Nekateri so bili naravnost živinško opijanjeni in so razbijali ter razsajali kakor zbesneli. Zlasti fantje iz najzagrizenejših klerikalnih občin se niso obnašali prav nič katoliško. Radi bi vedeli, kaj res uči duhovščina Marijine devičarje v raznih izobraževalnih društvih in Marijinih zvezah, da niso potem fantje kar nič podobni ne Mariji, ne svetemu Alojziju.

* **Alkohol ubija.** Po vseh naših kolodvorih najdete plakate s tem napisom in primerno sliko. Ali ta svarila pomagajo ali ne, je težko reči, ker v Sloveniji se pije, oziroma žre veselo naprej. Kako pa alkohol resnično ubija, kaže nastopni slučaj: Štefan Molnar v Lukačevem se kar ni mogel odvaditi piti. Oni dan so ga na cesti našli popolnoma nadevanega. Spravili so ga v občinski dom, da bi se streznil. A drugi dan so ga našli mrtvega. Zdravnik je pri raztelesenju ugotovil, da je prevelika množina alkohola povzročila nenadno smrt.

* **Dva para.** Neka beograjska ženica je po prevratu dobila sporočilo, da je njen mož mrtev. Spočetka je žalovala, a počasi se je zopet poživela in se lani kot brhka vdova poročila z nekim narodnim poslancem. Po čudnem naključju pa se je kmalu po poroki doznalo, da se je njen prvi mož vrnil iz vojne živ in zdrav, toda ni prišel v Beograd, temveč se je naselil v Kragujevcu in si izbral novo družico. Beograjsko sodišče je poročeno vdovo poklicalo na odgovor, a jo je oprostilo, ker je dokazala, da je prvega moža upravičeno smatrala za večno izgubljenega. Nato je sodišče začelo stikati za nezvestim možem, pa je s sočutjem moralo ugotoviti, da je nezvesti vrtnjenec zapustil tudi svojo drugo ženo v Kragujevcu in se odpravil neznanu kam. Najbrž se dalje ženi po lepem svetu.

* **Krvav zločin** se je izvršil v Trebežu pri Brežicah. Posestnica Cecilija Banoš in njena hčerka Franciška sta imeli kot solastnika Jožeta Benceta. Ta je bil sicer Franciškin ženin, a se ni mogel z njo poročiti, ker Franciška po svojem v vojni pogrešanem možu nima smrtovnice. Spočetka so živeli v slogi. Ko pa je Jože začel pogledovati v kozarček, so se začeli prepiri. Preteklo nedeljo je Jože na lepem pripeljal v hišo dva kupca in jima prodajal hišo za 80.000 kron, ženski pa nista marali pristati na ceno izpod 100.000 kron. Bence je začel groziti in ženski sta v strahu pred njim prenočili pri sosedu. Proti jutru je Cecilija Banoš šla domov. Kmalu nato se je po vasi raznesla vest, da je s sekiro razčesnila Bencetu glavo. Cecilija Banoš je nato s hčerko odšla v Brežice in se sama prijavila na sodišču. Zagovarja se, da je umor izvršila v silobranu. Mater so zaprli.

* **Ravnodušen morilec.** V Sarajevu je zadnje tedne vzbujala velikansko zanimanje obravnava proti Savu Trapariću, ki je lansko jesen v neki veži umoril denarnega pismo-nošo ter mu ugrabil okrog pol milijona kron. Osumljen je bil tudi, da je pred štirimi leti umoril trgovca Bijelića. Razprava je tra-

jala celih 10 dni. Sodišče je Traparića obsodilo na smrt. Ko so mu prečitali smrtno obsodbo, je vzkliznil: «Ne bojim se smrti, štirikrat sem stal pod vešali!» Pri odhodu iz sodne dvorane pa si je zapel veselo po sem...

* **Ljudske hijene.** V Zagrebu je neki gradbenik pod cerkvijo Sv. Marije odkril obsežno podzemsko grobišče z vzdanimi grobnicami. Svoje odkritje je objavil v časnikih. Na to novico se je takoj podalo v omenjene katakombe par ljudskih izvržkov, ki so preiskavali krste, razmetali mrliške kosti in pobrali, kar so našli dragocenega. Ukradli so nekaj prstanov in nakitov. Eden je celo odnesel s seboj mrtvaško glavo. Par teh ljudskih hijen je policija ujela že isti dan, ostale pa polovi v kratkem.

Iz raznih krajev

* **Pri Domžalah** so fantje brez pravega povoda ponoči napadli Jurija Zajca, trgovčevega sina iz Trzina, ki je na cesti proti Domžalam spremljal svojega prijatelja. Oklali so ga z nožem po desni roki.

* **V Motniku** je zgorelo gospodarsko poslopje Tomaža Pungartnika. Posestnik je bil zavarovan le za neznatno vsoto, zato se prošjo usmiljena srca, da priskočijo na pomoč.

* **Na Potokih pri Koroški Beli** je Smoletovo družino zadela nenadna nesreča. Ko so sedeli pri večerji, je domačemu dijaku eksplozirala vojaška patrona, ki jo je imel natak-njeno na svinčniku in se je igral z njo. Drobci so ranili vse prisotne, posebno težko pa so materi poškodovali oko. Bodite pazljivi!

* **V Lokvah** je 19letni sirovec Matija Dornik z nožem sunil Franca Mešička ter mu prerezal žilo na roki, ki mu je zaradi tega ohromela. Dornik je za to svoje «junaštvo» dobil pred celjskim sodiščem 10 mesecev težke ječe.

* **V Rečici ob Paki** so se preteklo soboto v Steblovnikovi restavraciji stepli fantje. Ferdinand Železnika, ki jim je hotel uteči, so dohiteli ravno pred kapelo Matere božje in so ga na mestu pobili in zaklali s kuhinjskimi noži. Kdaj bo podivjanosti konec?

* **V Št. Rupertu nad Laškim** je prejšnjo nedeljo popivala večja družba. Vinski duhovi so fante razgrelili in začeli so se ravšati med seboj. Najhujši je bil rudar Mastnak iz Štor in pa rudniški paznik Zakošek iz Drobnege dola. Mastnak se je zakadil v svojega nasprotnika in mu petkrat zabodel nož v telo. Nesrečnež je izdihnil čez pol ure. Tekom pol leta je to že drugi uboj, čeravno je par dni prej bil v fari misijon.

* **V Št. Janžu na Dravskem polju** je Drava nedavno naplavila truplo neznanе utopljenke. Kakor se je ugotovilo, je nesrečnica bila Katarina Kocjan iz Št. Janža, ki so jo pogrešali že dva meseca.

Zanimivosti

KAKO POSTANEŠ V AMERIKI POP?

Bogme, čudna dežela je Amerika. Marsikaj napravi iz svojih rodnih sinov, a kaj vse šele iz naših! Poslušajte za primer nastopno dogodbo:

Tik pred početkom svetovne vojne je mlad mož iz Trebinja odpotoval v Ameriko. Bil je šofer in se je podal za srečo. Pred par tedni pa je prišel na obisk domov, toda ne več kot šofer, temveč kot — pravoslavni pop.

Povprašajo ga domačini: «Lej no, brate, ppa kako si ti postal pop?»

«Kaj bi vpraševali! Stalo me je vse skupaj sto dolarjev.»

«Kako to?»

«Pa v Ameriki je to hitro storjeno. Srečšas na ulici kakega ruskega vladiko in mu rečeš: 'Počakaj, vladika!' Razložiš mu, da bi rad postal pop, in mu ponudiš sto dolarjev.»

«A on?»

«Nič. Potegne papir in ti sredi ulice napiše izpričevalo, da si v tem in tem mestu v Rusiji dovršil to in to semenišče...»

«E, vraga!»

«Da, da! Nato si nabaviš talar in se do-
sitoino preoblečen podaš med domačine — pravoslavne ovčice. Pomagajo ti postaviti barak. Na vrata pribiješ križ in napišeš: Cerkev! Vidite, in ob nedeljah pridejo vermiki poslušat pridigo in litanije. Ob delavnikih pa — hajd, uganite, kaj počnem ob delavnikih? Si ne morete niti misliti. Ali pa weste, da je v Ameriki alkohol prepovedan?»

«Vemo!»

«E, bratje, ob delavnikih pa jaz za ol-
tarjem žgem rakijo. Slivovko ali brinjevec! In na ta način služim denar. Ogromne vsote! Dolarje!»

Bogme, čudna je dežela Amerika...!

V MESTU LEPIH ŽENSK.

Lepota žensk v Argentini (Južna Amerika) je znana po vsem svetu. Argentinke so španskega rodu in jih krasijo bujni črni lasje ter vijoličasto plave oči.

Največ lepotic pa se nahaja baje v glavnem mestu Argentine v Buenos Airesu, ki se zato imenuje tudi «mesto lepih žensk». Meščanke Buenos Airesa nad vse ljubijo nakite. Tudi Parižanke in Londončanke nosijo rade dragulje, toda tako dragocenih nakitov baje nimajo kakor Argentinke. Posebnost Argentink pa je, da nakite redko nosijo, temveč jih imajo shranjene doma. To se dogaja na eni strani iz strahu pred tatvino, na drugi ppa zaradi tega, ker argentinsko podnebje ni ugodno draguljem, zlasti biseri izgubijo na zrak svoj blesk.

Značilno za ponosne Argentinke je njihovo nekričavo in skromno obnašanje. Zadržuje se sicer, da svetovna vojna tudi na Argentinke ni ostala brez vpliva, tako da jih v vido sedaj po restavracijah svobodneje se cobnašati kakor svoječasno, vendar še niso izgubile vseh svojih prejšnjih lepih in pa tudi čudaških navad.

Kljub prostejšemu obnašanju v splošnem ppa je ostalo dvorjenje gospodov gospem in gosposičinam isto kakor pred vojno. Mlada čdama se v družbi, v gledališču ali kje drugje nikakor ne sme ozreti po svojem čestilcu in na noben način ne sme javno pokazati, ali ji je čestilec tudi na srce prirastel. No, pa kakor povsod na svetu, razumejo tudi Argentinke na svoj način pokazati ljubezen iz voljencem srca.

Ako srečni mladenič opazi te znake, pač sseveda takoj pohiti k staršem in če so ti zadovoljni, se izvrši zaroka in potem, kakor povsod na svetu, srečen ali pa nesrečen zakon.

Razno

× Silno razsajanje kuge v Indiji. Kuga je začela v Indiji ponovno strašno razsajati. Vse odredbe angleške vlade ne koristijo nič, ker kje ljudstvo pregosto naseljeno, se slabo hrani

in nima pojma o zdravstvu. V mesecu marcu je umrlo v Indiji okoli 37.000 ljudi na kugi, dočim jih je umrlo lani v istem času le 14.000.

× Suha vlada v Turčiji. Turška narodna skupščina je sledila vzgledu Zedinjenih držav in izdelala zakon, ki prepoveduje vsakršno uživanje alkohola. Kazni, ki jih odreja zakon, so zelo občutljive. Kogarkoli najde policija pijanega, mu sme na mestu odmeriti petindvajset sladkih po zadnji plati. S tem bodo najbolj prizadeti Grki in prebivalci drugih narodov, ki spadajo pod Turčijo, kajti Turki itak ne smejo po koranu uživati opojnih pijač. Razlika med turškimi pijanci in našimi je sedaj le v tem, da mora pijančke na Turškem pretepati policija, pri nas pa vinski bratci to opravljajo sami med seboj.

× Iz zgodovine dolarja. Dandanes, ko dolar neusmiljeno skače preko evropskih valut, ga smatramo vsi za najbolj zdravo novčnico. Toda tudi mogočni dolar je imel že svoje težke dneve, ko ga niso ljudje obračali skoro nič kaj več, kakor sedanje uboge avstrijske krone. To je bilo ob času ameriške osvoboditvene vojne od leta 1775. do 1780. Takrat je bila Anglija daleko močnejša od mlade ameriške republike in dolar je ves čas vojne dobe padal vedno nižje in je parkrat notiral — na nič! Po sklenjenem miru je predsednik Franklin takoj najel visoko posojilo v Parizu in dolar si je zopet opomogel, z njim vred pa je Amerika dobila prvo kopo milijonarjev. Amerikanski dolar bi torej sedaj bil lahko malo obzirnejši napram evropskim valutam, ker nam baš njegova zgodovina kaže, da tudi mi s časom lahko postanemo pravi — milijonarji. Seveda prenašli se ne bomo...

× Napad slonov. Nedavno je velika čreda slonov napadla neko naselbino v belgijskem Kongu v Južni Afriki. Sloni sicer ničesar niso storili prebivalcem, ki so se poskrili, pač pa so pomandrali vse posevke v okolici, koder so se valili naprej. Čreda je štela kakih dvesto slonov, ki so se najbrž preseljevali, ker je vmes bilo precej mladičev. Komaj so ameriški lovci doznali za ta dogodek, so se že zbrali v posebno ekspedicijo ter se odpravili v Kongo, kjer zdaj pridno zasledujejo uboge velikane. Lovski plen se množi, kajti ameriški lovci niso s seboj odnesli le domačih flint, temveč — strojnice.

× Neobičajen lov za dedščino. Pri načelniku pariškega glavnega pokopališča se je nedavno oglasilo dvanajst Angležev obojega spola s prošnjo, da pusti odpreti grobnico njihovega sorodnika, ki je pred mesecem umrl v Parizu. Svojo prošnjo so utemeljevali s tem, da je pokojnik moral zapustiti veliko dedščino v vrednostnih papirjih, katerih pa po temeljitem brskanju nikjer niso mogli najti. Umrli starec je bil velik skopuh, zato se ni zdelo izključeno, da se je dal pokopati v oni obleki, v katero je svoj čas dal všiti svoje premoženje. Pokopališčni načelnik je privolil in brižni dediči so začeli v grobu preobračati svojega mrtvega strica. Toda, kdo bi popisal njihovo razočaranje, ko so v starčevi suknji namesto vrednostnih papirjev našli samo — dva stara časopisa.

× Skriven žep. Moda se nikoli ni brigala za praktične razloge pri obleki in ravno tekoče leto lahko opazamo po mestih, da so dame v zimskem času nosile slamnike, za poletja pa pripravljajo težke klobuke — ker tako predpisuje tokratna moda... Neki londonski krojač pa je vendar iznašel tako premeteno všit skrivni žep, da žepni tatovi ne

morejo do njega. Stvar vzbuja v Londonu veliko zanimanje, drži pa se v strogi tajnosti. Ni še znano, kako stališče zavzemajo proti skrivnemu žepu londonski žepni tatovi, ker navsezadnje edino oni utegnejo izreči pravilno sodbo o skrivnostnem izumu. No, ako jim bo skrivni žep resnično odtegnil vsakdanji kruh, potem lahko žepni tatovi kaj kmalu priredijo protestno zborovanje...

× Ukradena železnica. To se je zgodilo na Dunaju. Zobčasta železnica na znani Kahlenberg zaradi pomanjkanja premoga že nekaj let ni bila v prometu. Nedavno je dunajska občina hotela promet zopet obnoviti, toda komisija je ugotovila, da od železnice ni ostalo ničesar več. Okoličani so po malem znosili hrastove hlode in jih pokurili, otroci pa so razbijali progo in jo kot staro železo vvozili dunajskim starinarjem. Vse mine, vse izgine. Kakor se vidi — tudi železnice...

Za smeh in kratek čas

Nezaslužena pohvala.

Klotilda: «Moj mož je res vzor, prav nič ne pije...»

Kunigunda: «Ali res?»

Klotilda: «Si tudi ne upa; to bi mu posvetila, če bi si drznil...»

Ni razumela.

Stara Urška (ki ima malo opraviti z denarjem in računa še vedno po stari veljavi, pride v lekarno): «Gospod, dajte mi za pet krajcarjev maže za rane.»

Lekarnar: «Za božjo voljo, kaj ste padli z neba?»

Urška: «O ne, z lojtre.»

Vse za umetnost.

Evlija: «Čudno se mi zdi, gospa Uršula, ko je bil vaš mož bogat, ste živeli ločeno od njega, sedaj pa, ko vrti lajno in be-
rači, ste zopet z njim.»

Uršula: «Veste, milostljiva, za njegovo umetnost se žrtvujem.»

Ženski kotichek

POSTOPANJE S SLUŽINČADJO.

Malokateri gospodar in malokatera gospodinja zna postopati s svojo služinčadjo. Dandanes po vojni je dober, trezen in delaven hlapec redek. Ravno tako pridnih, poštenih in čistih dekel primanjkuje povsod. Če dobiš poštenega in zanesljivega fanta, vestno in gibčno dekle v hišo, glej, da ostaneta pri tebi čim dalje. Dobro besedo zasluži dandanes vsak pošten človek.

Niti gospodarju, niti gospodnji se ne poda bahato ponašanje in povzdigovanje. Ljudje smo vsi enaki, če je kdo bolj premožen od drugega, je to sreča in ne zasluga, če je bolj izobražen, le prevečkrat slučaj in ne le talent. Spoštuj posle, če so vredni spoštovanja. Če vidi služinčad, da jo čišlaš, bo zadovoljnejša, a takim gre delo urnejše od rok kakor zlovoljnemu človeku. Zahtevaj red in poslušnost, delavnost in poštenje, pa tudi ti sam bodi tak, ne zahtevaj od deklet reda, če ga sama ne držiš, ne od hlaoca pridnosti, če sam pohajkuješ cele dneve. Zahtevaj svoje, pa tudi njim daj, kar jim gre.

Plačaj jih po zaslugi in si zapomni, da si še vedno na dobičku, če plačaš pridnemu in vestnemu človeku, ki gleda in skrbi za hišo, nekaj več nego daš lenuhu in nemarnežu.

manj. Če človek dela, potrebuje izdatne hire. Ne zahtevaj preveč od tujega človeka! Ne-spameten bi bil, če bi delal do pretrganja. Privošči poslom počitka in včasih malo zabave. Vsak človek se rad razvedri in ljudje smo vsi.

Ne dovoli otrokom, da žaliyo služinčad in da se norčujejo iz nje. Zahtevaj že zaradi sebe in svojih otrok snago od svojih poslov. Zato pa mora biti tudi postelja, ki jim jo daš, čista in čedna. Ne utrguj dekli krajcarjev, ne zadržuj plače niti poslu niti dninarju. Včasih, ob velikih praznikih ali za god obdaruj služinčad s primernimi darovi. Posel naj vidi, da ga ceniš, čuti naj se domačega v tvoji hiši. Če oboli, postreži mu ljubeznjivo in zaradi par zamujenih dni, ne delaj grdih obrazov.

LEPOTA? MLADOSTNA SVEŽOST? Priljubljena zunanost? Vse to si lahko prihraniš ter zabranite prerano ostarelost edino z racionalnim negovanjem svojega obraza, svojega telesa, svojih las in zob! Izrednega učinkovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote: Elza-obrazna in kožo varujoča pomada (2 lončka z ovojem in poštino 25 dinarjev), Elza-pomada za rast las (2 lončka z ovojem in poštino 25 dinarjev), Elza-lilijno milo lepote (4 kosi z ovojem in poštino 35 dinarjev) in drugi Elza-preparati, kakor Elza-cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda itd. Naslov: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Kupite in berite
„Poper in poprika“

hudomušne kratkočasnice.

Cena 3 Din, po pošti 3 Din 50 p.

Dobiva se v Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Preklic.

Mogoče, da sem v svoji razburjenosti razžalil s kako besedo g. Sadarja, česar se ne vem spominjati; vseeno jo preklicujem in se zahvaljujem g. Sadarju da ni sodnijsko postopal proti meni. 24 ALOJZ BRAČUN.

Cement

Sadro (Gips)

Strešno lepenko

karbolinej, lesni cement, water-proof, apno, izolacijsko lepenko, mavčne plošče, pravi Hatschek-eternit itd. nudi po tvorn. cenah.

„MATERIAL“, družba z o. z.

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 13.

Telefon št. 716.

Kuverte je začela proizvajati v Ljubljani tovarna Vider & Kokalj. Tovarniški stroji so najmodernejših tipov, ki omogočajo letno produkcijo do 90 milijonov kuvert. Izdelujejo se kuverte vseh oblik, razen tega tudi kuverte

z okenci, ki so se do sedaj morale uvažati iz inozemstva. Visoko produkcijsko število in najmodernejši pripomočki omogočajo uspešno konkurenco v cenah in kvaliteti.

Prodajam! vsako soboto in nedeljo po zelo znižanih cenah razno manufakturno blago za spomlad in poletje.

Anton Savnik, Škofja Loka, Glavni trg.

Imaš li solnčne pege, zajedavce, nabore, ogrce?

Uporabljalj Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljalj Elza obrazno pomado!

Ali so ti roke in obraz občutljivi v zimi in vetru?

Uporabljalj Elza lilijno mlečno milo!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabljalj Elza lilijno mlečno milo!

Ali se ti toži na izpadanju las, prhuta in esivelosti?

Uporabljalj Elza pomado za rast las!

Ako želiš bujne mehke in lepe lase?

Uporabljalj Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš, da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poizkusi pravi Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

To je ono pravo!

Išči v vseh poslovnih samo prave Elza preparate od lekarnarja Fellerja. Ako naročiš naravnost, tako stane z zavojnico in poštino, če denar naprej ali po povzetju: 2 velika porcelanasta lončka Elza obrazne pomade 25 Din; 2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 Din; 4 velike kose Elza lilijnega mlečnega mila 35 Din.

Različno: Lilijno mleko 6 Din; brkomaz 3 Din; najfinjši Mega-Puder drja. Klugera v velikih originalnih skatlah 15 Din; najfinjši zobni prašek „Mega“ v patent-dozah 10 Din; puder za dame v vrečkah 2 Din; zobni prašek v skatlah 3 Din, v vrečkah po 2 Din; sachet (dišava) za perilo 3 Din; šampon za lase 2 Din; rumenilo za obraz, 12 pismov 12 Din; najfinjša parfeme od 15 Din dalje; cvet za lase 20 Din; Elza-katranovo milo 5 Din. Za različne predmete se zavojnica in poština posebe računata.

Na vse gornje cene se računa še 5 % doplačila. Naročila pisma nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Bremen – New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi. Hitro in varne ladje.

„George Washington“

„President Roosevelt“

„America“

„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 216.

Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata Beogradske Zadruga

SLOVENSKA BANKA D. D. ZAGREB

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24

Delniška glavnica in rezerve Din 50.000.000—

Vloge čez Din 125.000.000—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.